

Kurs online dla osób wykonujących zawody prawnicze i medyczne na temat kluczowych zasad dotyczących praw człowieka w biomedycynie

Podstawa i cel

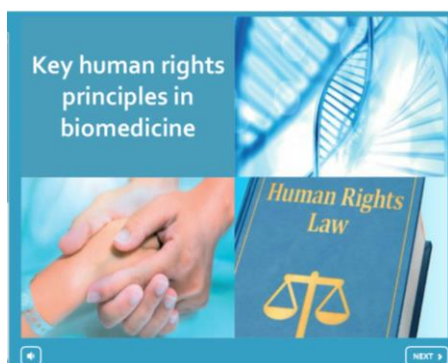
Rozwój biologii i medycyny, w tym nowych technologii, spowodował spektakularny postęp w dziedzinie ochrony zdrowia. Jednakże jednocześnie postęp ten wygenerował pewne kwestie etyczne mające wpływ na poszczególne jednostki oraz ochronę ich praw i godności.

Te kwestie etyczne, a w wielu przypadkach także prawne, pojawiły się w wielu sferach, jak na przykład zgoda na interwencję medyczną, prawo do poznania informacji o stanie zdrowia innej osoby, kwestie związane z medycznie wspomaganą prokreacją, uciekanie się do dawstwa czy przeszczepiania organów lub tkanek i inne sfery.

System ochrony praw człowieka Rady Europy zareagował na ten postęp na kilka sposobów:

- Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie (Konwencja z Oviedo) przyjęta w 1997 r. Jej przepisy są rozwijane i uzupełniane poprzez Protokoły Dodatkowe regulujące bardziej szczegółowe zagadnienia.
- Europejski Trybunał Praw Człowieka zajął się rosnącą liczbą spraw związanych z niektórymi z tych zagadnień, korzystając z Konwencji z Oviedo jako odniesienia.
- Istnieje również znaczna liczba niewiążących instrumentów prawnych przyjętych przez Komitet do spraw praw człowieka i biomedycyny oraz przez inne komitety/struktury Rady Europy, które służą jako punkt odniesienia na poziomie międzynarodowym.

Kurs ma na celu zajęcie się tymi kwestiami i przybliżenie odpowiednich dokumentów i instrumentów osobom wykonującym zawody prawnicze i medyczne, w formie uwzględniającej presję czasu, z jaką stykają się w codziennej pracy. Ma w szczególności na celu dopomóc tym osobom w zrozumieniu kluczowych zasad ochrony praw człowieka mających znaczenie w ich pracy w dziedzinie biomedycznej.

Tematy są przedstawione w praktyczny sposób z użyciem filmów, interaktywnych ekranów, prezentacji kasusów, testów wiedzy i ćwiczeń.

Kurs zawiera glosariusz z definicjami podstawowych koncepcji i pojęć niezbędnych dla jego zrozumienia. Dostęp do glosariusza uzyskuje się w trakcie kursu.

Kurs został opracowany w 2018 r.

Główni odbiorcy kursu

Kurs jest skierowany przede wszystkim do dwóch grup:

- osób wykonujących zawody medyczne oraz
- osób wykonujących zawody prawnicze.

Może być również wykorzystany, jako materiał szkoleniowy przez inne kategorie użytkowników, jak studenci nauk medycznych, czy prawnych, czy też personel krajowych instytucji praw człowieka, a także inne grupy osób szczególnie zainteresowanych prawami człowieka w biomedycynie.

Zarys kursu (8 modułów)

---

1. **Wprowadzenie** (definicje, międzynarodowe ramy prawne, zasady)
2. **Swobodna i świadoma zgoda** (definicja, odmowa lub wycofanie zgody, elementy i ograniczenia swobodnej i świadomej zgody)
3. **Tajemnica lekarska oraz ochrona dokumentacji medycznej** (definicja dokumentacji medycznej, ramy prawne, zgoda pacjenta, ograniczenia prawa do prywatności danych medycznych, przetwarzanie danych przez osoby wykonujące zawody medyczne, prawo pacjenta do dostępu do dokumentacji medycznej)
4. **Ochrona zarodka i prokreacja** (główne poglądy dotyczące statusu zarodka, wspomagane medycznie techniki prokreacyjne, zakaz klonowania reprodukcyjnego, diagnostyka prenatalna)
5. **Koniec życia** (wprowadzenie, ramy prawne, proces decyzyjny w sytuacjach kończącego się życia, wycofanie zgody na leczenie, sztuczne nawadnianie czy odżywianie, wyrażona wcześniej wola, opieka paliatywna)
6. **Badania genetyczne** (wprowadzenie, różne typy badań genetycznych, ograniczenia, zasady i reguły, badania genetyczne i dane osobowe, ochrona osób nie będących w stanie wyrazić zgody, badania dostępne bezpośrednio dla konsumentów, dane genetyczne i cele ubezpieczeń)
7. **Badania biomedyczne** (definicja, zasady prawne, zasady etyczne, ramy prawne, informacja i zgoda, bezpieczeństwo: leczenie i postępowanie, informacja i poufność)
8. **Transplantacja organów i tkanek ludzkich** (definicje, kwestie etyczne i prawne, ramy prawne, ogólne zasady, pobieranie organu od osoby żyjącej, pobieranie organu od osoby zmarłej)

Opracowanie i wdrożenie kursu

Niniejszy kurs został opracowany wspólnie przez Europejski Program Edukacji w zakresie Praw Człowieka dla Prawników (HELP) oraz Komórkę Bioetyki Rady Europy. Aby sprawdzić dostępność kursu w Twoim języku odwiedź naszą platformę szkoleniową.

Dostęp do kursu online

Wzorcowy kurs w języku angielskim jest dostępny bezpłatnie na platformie szkoleniowej HELP <http://help.elearning.ext.coe.int/>. W celu uzyskania dostępu do kursu należy założyć konto w HELP jeśli jeszcze go nie masz (2 minuty).